

Gittin Sources 51

רש"י מסכת גיטין דף כט עמוד ב

וליחוש - שמא בא בעל אצלה בתוך שלשים ונתייחד עמה ופיסה ובעל והוי גט ישן.
ליחוש שמא פייס - בתוך י"ב חדש שיש שהות הרבה לבא ואין זה דומה לשולח גט ממדינת הים ואינו קובע זמן לשהותו בידו דהתם ליכא למיחש שמא פייס דמימר אמר הבעל השליח קדמני וכבר הגיע גט לידה ולא עקר נפשיה מספיקא.

הכי גרסינן - ואמר רבה כו' באומר בפני בית דין בשעה שמסרו לשליח הרי היא נאמנת עלי כמאה עדים לעולם אם אערער לומר גט ישן הוא הריני מאמינה לאמר שלא באתי בתוך הזמן אצלה וכיון דמעיקרא הימנה תו לא מהימן לערער וכל שכן דאנן לא ליקו ולערער אלמא טעמא דאמר הכי אבל האי דלא אמר הכי ליחוש.
אם אמרו בנשואה - שחביבה עליו ומחזר לפייסה.

תוספות הרא"ש מסכת גיטין דף עג עמוד ב

נתן לה כספים חוששין משום זנות. פירש"י דנקט חוששין לזנות אגב קידושין, או א"נ נקט לשון חוששין לר' אלעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה שלא לשום אישות עשאה זונה, ואפילו לרבנן נמי נפקא מינה אי הוי האי גברא מאותם הפוסלים בביאתם.

חדושי הרמב"ן מסכת גיטין דף עג עמוד ב

גמ' הכי קאמר ראוה שנבעלה חוששין משום זנות ואין חוששין משום קדושין. פירש"י ז"ל תולין בזנות, וקשיא לן רישא דקתני ראוה שנתיחדה עמו באפילה אין חוששין שמא נתעסקו בדבר אחר דמשמע שאלו נתעסקו חוששין מני לא ת"ק ולא ר' יוסי ב"ר יהודה, וי"ל דה"ק ראוה שנתיחדה עמו אין חוששין ולא עוד אלא אפילו ראוה שנבעלה אין חוששין ור' יוסי אומר אף בראשונה חוששין, וללשון שכתבנו דמתני' משום גט ישן יש לפרש דה"ק אין חוששין שמא נתעסקו בדבר אחר ואין בו משום גט ישן דכיון שנתגרשה בו תנשא לכתחלה, ואם ראוה שנבעלה חוששין משום זנות ולא תנשא לכתחלה שזהו גט ישן ממש וחוששין דודאי יאמרו גיטה קודם לבנה אף על פי שכבר נתגרשה בו ואין חוששין משום קדושין ואם נשאת לא תצא.

ולכי מיית הוי גיטא והא קי"ל אין גט לאחר מיתה. פי' דקס"ד דמהיום אם מתי לר' יהודה כמהיום ולאחר מיתה משמע ליה וחזרה הוי לפיכך מחיים כאשת איש לכל דבריה ולר' יוסי נמי מספקא וא"כ קשיא לכי מאית נמי לא ליהוי גיטא, ואמר רבה באומר מעת שאני בעולם. פרש"י ז"ל לאו ארישא קאי באומר אם מתי דההוא ודאי לכי מאית איגלאי מילתא למפרע דהוי גט משעת נתינה והבא עליה פטור אלא באומר מעת שאני בעולם ליהוי גיטא, ואם זה הפירוש אמת מתני' חסורי מיחסרא ולא מחוור דא"כ הו"ל לפרושי בגמ' דמתני' חסורי מיחסרא והכי קתני, ועוד דתניא בתוספתא מפורש זה גיטך מהיום אם מתי מחולי זה ימים שבנתיים זכאי במציאתה ובמעשה ידיה וכו' והיא ששנויה כאן בגמ' אלמא לאו באומר מעת שאני בעולם היא אלא באומר מהיום אם מתי.

ברם נראין דברי ר"ח ז"ל שכתב נעשה כאומר מעת שאני בעולם, ואפשר דה"ג כאומר מעת שאני בעולם, א"נ לישנא דגמרא הוא באומר ופירושו נעשה כאומר, וכיוצא בו בשלהי פ"ק דנדרים (י"ג ב') באומר יאסר פי לדבורי שפירושו נעשה כאומר כדמוכח שמעתא, ופי' הדבר דס"ל לר' יהודה דמהיום אם מתי רוצה לומר מהיום שמתי בו כלומר שעה אחת לפני מיתתו, ור' יוסי מספקא לי' דילמא מהיום ממש קאמר או שמא מהיום שמתי קאמר וכדר' יהודה ולפיכך בעילתה ספק.

והכי גרסינן בתוספתא וחכ"א מגורשת לכל דבר ובלבד שימות, וכן גרסתן של גאונים ורבינו יצחק ור"ח ז"ל, וה"ג מאי איכא בין ר"מ לר' יוסי א"ר יוחנן אשם תלוי איכא בינייהו לר"מ לא מייתי לר' יוסי מייתי, פי' דלר"מ תלויה עד שימות או יתרפא, מת מגורשת למפרע ופטור, לא מת ודאי חייב חטאת, ולר' יוסי ספק לעולם, והיינו דאקשינן חכמים היינו ר"מ, איכא בינייהו דר' זירא, לר"מ אית ליה לרבנן לית להו.

תוספות מסכת יבמות דף סט עמוד א ד"ה לא פוסלין

לא פוסלין ולא מאכילין - לא איצטריך לאשמועינן באונס ומפתה דאין מאכילין ומשום לא פוסלין נקטיה ואפילו לרבי אלעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה נראה דלא מיפסלה בתרומה דאין זה לאיש זר.

תוספות מסכת יבמות דף מד עמוד ב

הכא נמי כיון דבא עליה עשאה זונה - משמע הכא דזונה פסולה לתרומה דמתחללת כמו אלמנה וכן בפ"ק דסוטה (דף ו.) אמתני' דואלו אסורות לאכול בתרומה דקאמר אילימא מקמי דתשתי זונה היא ופשיטא דאסורה בתרומה ותימה לר"י מנא לן דאסורה בתרומה דאשה זונה לא יקחו כתיב אבל לתרומה לא אשכחן ועוד לקמן בפ' אלמנה (דף ס:) דפריך ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות ולמה לי קרא דכי תהיה לאיש זר לחייבי כריתות כיון דבחיבי כריתות היא זונה וזונה אסורה בתרומה והיה נראה לר"י דמכי תהיה לאיש זר הוא דנפקא לן דזונה אסורה בתרומה וכל חייבי כריתות אפילו אותה דע"י קדושין דלא הוי זר אצלה מעיקרא וכן חייבי לאוין לר"ע ואפי' מחזיר גרושתו דלא הוי זר אצלה מעיקרא כדמשמע לעיל דמיפסלה לר"ע מתרומה הוי בכלל לאיש זר כדאמרינן בעשרה יוחסין (קדושין עה. ושם) השתא ממזר הוי מפסיל בביאתו מיבעיא ואפילו לרבי יהושע דלא הוי ממזר כיון דחמירי^(א) דזרים אצלה חייבי והא דבעינן בפרק אלמנה (לקמן דף סט. ושם) זר אצלה מעיקרא היינו דוקא בחייבי לאוין ולרבנן ולא ממעטו מכי תהיה דמשמע הנך דאית בהו הויה חייבי כריתות דחמירי אלא דוקא^(א) עובד כוכבים ועבד ולהכי איצטריך קרא דאלמנה וגרושה מי שיש לו אלמנות וגרושין לאתווי עובד כוכבים ועבד ולרבי עקיבא דמעובד כוכבים ועבד הוי ממזר ונפיק מלאיש זר דריש אלמנה וגרושה לקמן (דף סט.) לדרשה אחריתי ומכל הנהו דלא תפסו בהו קדושין הויה זונה כדאמר בפרק כל האסורין (תמורה דף כט: ושם) מה עריות דלא תפסי בהו קדושין והויה זונה כו' דלשון זונה משמע שא"א להיות בה אלא ביאת זנות לא לאו דמלקות ואין להקשות למה לי דכתב רחמנא זונה לא יקחו כיון דזונה אסורה בתרומה ק"ו דאסורה לכהונה מגרושה דשריא בתרומה ואסורה לכהן דמהאי ק"ו נפקא לן (לקמן דף סח:) דגר עמוני ומואבי פסלי לכהונה אף על גב דאין מזהירין מן הדין קאמר התם דגילוי מילתא בעלמא הוא דאיצטריך לאו דזונה דלקי תרתי ועוד איצטריך לזונה מעובד כוכבים ועבד לרבנן דר"ע דליכא בה לאו בתרומה מלאיש זר אלא מאלמנה וגרושה דמאלמנה וגרושה נפקא אי נמי משום גירות ומשחררת איצטריך לאו דזונה ואפילו לאבי דאמר בפ' כל האסורין (תמורה כט:): דכהן הבא על הזונה עובדת כוכבים אינו לוקה משום זונה אם נתגיירה מודה דלקי דהוי זרעו מיוחס אחריו ועוד דמטעם שנעשה זונה ואסרה רחמנא משום זונה הוא דהוי חייבי כריתות בכלל לאיש זר כדמשמע הכא ובכל דוכתי דשם זונה גורם לה ליפסל ומיהו מעובד כוכבים ועבד אף על גב דהויה זונה דהא לא תפסי בה קדושין מינייהו לא הוי בכלל לאיש זר אלא דוקא חייבי כריתות דחמירי וקצת קשה דבפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עה: ושם) דפריך השתא ממזר הוי מפסיל בביאתו מיבעיא משמע היכא דהוי ממזר פשיטא דהוי בכלל לאיש זר אפילו לא הויה זונה ומיהו לרבי יהושע דלא הוי ממזר מחייבי כריתות ושם זונה גרם לה דהויה בכלל לאיש זר וזהו דוחק דבכל דוכתי דמשמע דשם זונה גורם לה ליפסל מתרומה אתי כר' יהושע ולעיל בסוף פ' ד' אחין (דף לה. ד"ה אף על פי) הביא ר"י דכל הנך דע"י קדושין כיון דלא הוי זר אצלה מעיקרא לא הוי בכלל לאיש זר וזונה דפסולה לתרומה משום דכללה קרא בהדי חללה להכי פסולה כחללה ולפי זה צריך לישב הא דפריך בפ' אלמנה (לקמן דף סח:) ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות.

רמב"ם הלכות תרומות פרק ו הלכה ז

ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל, שני ענינים נכללו בלאו זה, שאם תבעל לאסור לה ותעשה זונה או חללה כמו שבארנו בהלכות איסורי ביאה הרי היא אסורה לאכול בתרומות לעולם כדין כל חלל שהחלל כזר לכל דבר, ואם תנשא לישראל הרי היא אסורה לאכול במזבח מן הקדשים שהוא חזה ושוק לעולם אף על פי שגירשה או מת.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סח עמוד ב

ואימא: נבעלה לפסול לה - חייבי כריתות! כי תהיה אמר רחמנא, הנך דאית בהו הויה, חייבי כריתות לאו בני הויה. אי הכי, עובד כוכבים ועבד לא ליפסלו! הנך פסלי מדרבי ישמעאל; דא"ר יוחנן משום רבי ישמעאל: מנין לעובד כוכבים ועבד שבא על בת ישראל ועל כהנת ולויה שפסלוה? שנאמר: ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וגו', מי שיש לו אלמנות וגרושין בה, יצאו עובד כוכבים ועבד שאין לו אלמנות וגרושין.

רש"י מסכת יבמות דף סח עמוד ב

חייבי כריתות לאו בני הויה נינהו - בקדושין בפרק האומר לחבירו (ד' טז:). שפסלוה - מן התרומה.

מי שיש לו אלמנות וגרושין בה - אני קורא בה ושבא אל בית אביה מלחם אביה תאכל ולא מעובד כוכבים ועבד.

תוספות מסכת יבמות דף סח עמוד ב ד"ה עובד כוכבים

עובד כוכבים ועבד דלאו בני הויה נינהו לא ליפסלו - פירש בקונטרס דה"ה דה"מ למימר נמי חייבי כריתות לא ליפסלו אלא נקט עובד כוכבים ועבד משום דאיירי בהו לעיל דקתני כותי דהיינו עובד כוכבים ובמתני' (לקמן דף טו:) תנן העבד פוסל משום ביאה ומשני דפסלי מדר' יוחנן כו' ומהאי קרא משתמע נמי חייבי כריתות וק' לר"י דכל היכא דקתני כותי לאו בתורת עובד כוכבים נקיט ליה אלא לפסולא בעלמא כי ההיא דתנן (קדושין דף עד.) אלו הספקות שתוקי ואסופי וכותי ובאלו נערות (כתובות דף כט. ושם) דתנן הבא על הממזרת והנתינה והכותית יש להן קנס ודייקינן בפ' שור שנגח ד' וה' (ב"ק דף לח: ושם) דקסבר כותים גירי אמת הן מדיש להן קנס ועוד ר' יוחנן משום ר' ישמעאל דנקט עובד כוכבים ועבד אמאי לא נקט חייבי כריתות ונראה לר"י דפשיטא ליה להש"ס דעיקר קרא דלאיש זר איירי בחייבי כריתות כדאמר פ' עשרה יוחסין (קדושין דף עה:) גבי עובד כוכבים ועבד השתא ממזר הו' מיפסל בביאתו מיבעיא ואפילו לר' יהושע דלא הו' ממזר מחייבי כריתות מ"מ כיון דחמירי חייבי לאיש זר ואפי' אותם חייבי כריתות דלא הוו זר אצלה מעיקרא כיון דעיקר קרא בחייבי כריתות איירי והכי פריך ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כריתות דוקא ולא חייבי לאוין ומשני כי תהיה אמר רחמנא לרבות חייבי לאוין ומיהו חייבי לאוין כיון דלא חמירי בעינן דליהו זר אצלה מעיקרא כדלקמן ופריך עובד כוכבים ועבד דלאו בני הויה נינהו לא ליפסלו דלא אתרבו מכי תהיה זרים נמי לא איקרו דאין בהם ממזרות ולא חמירי דאין בהם אלא לאו בעלמא ומשני דפסלי מדרבי ישמעאל אבל חייבי כריתות לא נפקי מהתם דבני אלמנות וגירושין הוו לאחריני אלא מלאיש זר ועיקר קרא בדידהו משתעי.